

Dominika Cieślukowska

OPIS METODY

- **Tytuł:** RESTAURACJE - EKSPERYMENT WYOBRAŻENIOWY
 - **Cele:** Rozwijanie komponentów kompetencji międzykulturowych takich, jak:
 - uważność = umiejętność dostrzegania w codzienności przejawów wielokulturowości;
 - refleksyjność = umiejętność spowolnienia procesów myślowych, by uzyskać samowiedzę na temat tego, jak działam, co mną kieruje, jakie mam założenia;
 - regulacja emocjonalna = umiejętność panowania nad poziomem pobudzenia emocjonalnego w taki sposób, by nie zaburzało ono możliwości analitycznego myślenia i refleksyjności, ale też nie zaniżyło lub wyciszyło zaangażowania;
 - umiejętność analizowania sytuacji międzykulturowej w kontekście adekwatnej wiedzy;
 - posługiwanie się psychologicznymi wymiarami kultur przy interpretacji i ocenie incydentów międzykulturowych.
 - **Uczestniczki/ uczestnicy:** osoby przygotowujące się do wyjazdu zagranicznego, wymiany, projektu polegającego na realnych spotkaniach międzykulturowych z możliwością praktykowania własnych kompetencji.
 - **Czas przygotowania:** równy merytorycznemu przygotowaniu się do rozumienia i prezentowania koncepcji wymiarów kultur (np. wg Geerta Hofstede lub innych autorów).
 - **Potrzebne materiały/ ustawienie:** dowolne – ćwiczenie może być przeprowadzone w każdych warunkach i otoczeniu. Jedynie do modułu z rysowaniem mogą być potrzebne materiały (kartki, kredki, farby, markery, pastele).
- Osoba prowadząca może podjąć się poszukania w Internecie wizualizacji restauracji, jakie będzie opisywać (np. restauracji rodem z Bałkanów – Albanii, Kosowa, Bułgarii oraz Skandynawii – Szwecji czy Norwegii). Przy korzystaniu ze zdjęć z Internetu warto jednak pamiętać o poszanowaniu praw autorskich.
- **Czas trwania:**
 - moduł podstawowy – wprowadzenie wymiarów międzykulturowych - 25 min. (z rysowaniem ok 20 min dłużej); łącznie ok. 45 min
 - moduł praktyczny – prowadzenie dzienników wyjazdów (praca indywidualna – cały wyjazd), omówienie dzienników – zależnie od formy omówienia wg własnych preferencji - ok. 45 min
 - **Wskazówki metodyczne**

Ćwiczenie składa się z trzech elementów:

1. Wprowadzenie uczniów i uczennice w wyobraźniowy eksperyment oraz koncepcję różnic i podobieństw międzykulturowych (by poczuli i zrozumieli istotę wymiarów)
2. Przedstawienie teorii wymiarów międzykulturowych
3. Zachęcenie do korzystania z idei i teorii w praktyce podczas wyjazdu.

Umiejętności metodyczne potrzebne do przeprowadzenia ćwiczenia: umiejętność wprowadzania w doświadczenie, omawiania i podsumowywania, przekazywania treści teoretycznych w sposób przyjazny i zrozumiały, gotowość towarzyszenia uczniom i uczennicom podczas praktykowania uważności i refleksji międzykulturowej.

Przebieg:

1. Wprowadzenie do eksperymentu

Zachęć uczniów i uczennice do przywołania w wyobraźni dwóch obrazów (jeśli masz taką możliwość wykorzystaj zamiast zagajenia dwa obrazy, np. zdjęcia z wakacji czy z Internetu przedstawiające restauracje). Możesz posłużyć się taką instrukcją:

Wyobraź sobie, że jedziesz do nowego kraju. Jednym z kilku miejsc, jakie najprawdopodobniej odwiedzisz, niezależnie od celu wizyty, będzie restauracja - bardzo możliwe, że oferująca tak zwane „regionalne” jedzenie. Zarówno turyści, osoby prowadzące biznes, studenci na wymianie międzynarodowej czy inne osoby, wcześniej czy później trafiają do lokalnej knajpki.

Przeprowadźmy więc ćwiczenie na wyobraźnię. Wchodzisz do jednej z lokalnych restauracji i zanim usłyszysz język, spróbujesz jedzenia i podpatrzysz interakcje ludzi, rozejrzyj się po samym pomieszczeniu. Czy jest to duże pomieszczenie czy małe? Jak ustawione są stoły? Jak te stoły są? Jak są nakryte? Co wisi na ścianach? Jakie dekoracje? Jaka kolorystyka? Jaki duch i atmosfera?

Pozostaw osobom uczestniczącym w ćwiczeniu kilka chwil na rozgrzanie swojej wyobraźni, a następnie zachęć do dalszej eksploracji.

Skracając wędrówkę po Twojej wyobrażonej restauracji przeskocz z Tobą w miejsce wybrane przeze mnie - zabieram Cię do restauracji o wdzięcznej nazwie „Regionalna”. W niej kilka dużych stołów, nakrytych białymi obrusami, z gotową zastawą i sztuczkami. Meble raczej ciężkie. Duży kominek na jednej ze ścian. Nad nim stare powiększone zdjęcie z głównym placem i pomnikiem bohatera narodowego. Popiersie tego bohatera stoi zresztą także na kolumnie w innym rogu ściany. Poza tym ciężkie dywany. Kolorystyka pomarańczowo-czerwono-brunatno-brązowa. Czy tak wyglądała restauracja w Twojej wyobraźni?

A może bliżej jej było do równie dużego przestronnego miejsca, w którym stoi wiele lekkich małych stolików, najczęściej dwuosobowych, z jasnej sosny, otoczonych zielonymi krzesłami? Czekają na nakrycie nowoczesną zastawą i designerskimi sztuczkami. Na ścianach tej drugiej restauracji wiszą grafiki w lekkich ramkach przedstawiające rośliny morskie i ryby. W pomieszczeniu jest dużo dziennego światła zagląającego przez obszerne okna. Potrafisz wyobrazić sobie takie miejsce?

2. Utrwalanie wyobrażenia – to moduł dodatkowy, który możesz przeprowadzić uatrakcyjniając formułę zajęć lub go pominąć

Jeśli masz czas i ochotę, to możesz poprosić uczniów i uczennice o stworzenie rysunków obu miejsc (zadanie mogą wykonać indywidualnie lub w grupach, np. w podziale na osoby rysujące pierwsze lub drugie pomieszczenie).

3. Omówienie

Zachęć uczniów i uczennice by odpowiedzieli na kilka pytań:

- a) Jak sądzicie, gdzie każda z tych restauracji mogłaby się znajdować? (w jakim regionie, kraju, mieście?)**

ZBIERZ KILKA WYPOWIEDZI I OMÓW JE.

KOMENTARZ NAUCZYCIELSKI: Każda z tych restauracji mogłaby znajdować się w jakimkolwiek dużym mieście, w różnych częściach świata. Ta pierwsza będzie jednak bardziej typowa wśród lokalnych knajpek na Bałkanach, a druga w Skandynawii. Stereotypy? Pewnie trochę tak. W zglobalizowanym świecie z jednej strony mieszają się style, gusta, skrypty miejsc i zachowań, a z drugiej pewne typy miejsc, zachowań, stylów pozostają charakterystyczne dla danego regionu, kraju, miasta.

- b) W której z restauracji wolałbyś/ wolałabyś zjeść posiłek, czułabyś się lepiej, spokojniej, bezpieczniej? Jaki typ miejsca wolisz?**

- c) Jak myślisz, dlaczego akurat to miejsce bardziej/ mniej zwróciło twoją uwagę, odpowiadało ci?**

ODSŁUCHAJ INDYWIDUALNYCH PREFERENCJI UCZNIÓW / UCZNNIC I OMÓW JE.

KOMENTARZ NAUCZYCIELSKI: Każdy z nas ma indywidualne preferencje. Wolimy różnego typu miejsca, ludzi, style ubioru, muzyki itp. Na kształt naszych sympatii i antypatii ma wpływ nasza osobowość, charakter, sytuacja, ale też przekazywane kulturowo z pokolenia na pokolenie przekonania, co jest słuszne, właściwe, lepsze, ładniejsze itp. – czyli kulturowe normy i wartości, cenione w szerszej grupie: rodzinie, społeczności, kraju. Te przekazywane z pokolenia na pokolenie preferencje to kulturowy trzon, zanurzony głębiej w tradycji, powtarzany w nieco odmiennych wersjach przez kolejne pokolenia, jako coś typowego, częściej spotykanego, bardziej lubianego i bezpieczniejszego dla większości w danym miejscu, choć nie znaczy że uznawanego i odwzorowywanego przez całą lokalną populację.

4. Podsumowanie aktywności

WPROWADŹ IDEĘ PORÓWNAŃ MIĘDZYKULTUROWYCH

Takiego trzonu każdej z kultur szukają psychologowie międzykulturowi, by pomóc przewidywać zachowania i przygotowywać się do spotkań na styku kultur. Czasem zahaczają oni o stereotypowe wyobrażenia i sądy, jednak intencją nie jest szukanie wartościujących porównań lecz nazywanie obszarów podobieństw i różnic kulturowych. To, że wszyscy ludzie potrzebują jeść i że wielu ludzi chętnie (częściej lub rzadziej) zje w miejscu publicznym, jakim jest restauracja, jest dość uniwersalną potrzebą, ale już sposób realizacji tej potrzeby – jak wygląda restauracja, co się w niej je, jak i z kim - pozostaje obszarem do ciekawych międzykulturowych porównań.

PRZEKAŹ WIEDZĘ NA TEMAT WYMIARÓW KULTUR (na podstawie tekstu merytorycznego i własnych eksploracji tematu)

5. Wykorzystanie ćwiczonych umiejętności w praktyce

ZACHĘĆ UCZNIÓW I UCZENNICE DO PROWADZENIA DZIENNIKA WYJAZDU.

Praktyka uważności (umiejętność zwracania uwagi na szczegóły otoczenia) i refleksyjności (umiejętność świadomego zastanawiania się nad szczegółami) prowadzi do większej otwartości i elastyczności dla różnych zachowań ludzi z poszczególnych krajów. Jak dostrzeżesz podobieństwa i różnice i będziesz je adekwatnie interpretować, będzie Ci łatwiej tolerować sprzeczności, rozumieć i akceptować różnice kulturowe. Dzięki nim będziesz się lepiej porozumiewać, funkcjonować podczas spotkania z drugim krajem i czerpać z tego radość. Aby praktykować uważność, refleksyjność i korzystać z wiedzy międzykulturowej możesz prowadzić dziennik wyjazdu.

ZAPREZENTUJ IDEĘ DZIENNIKA WYJAZDU

PO CO?

- ✓ By zwiększyć uważność i refleksyjność na przejawy różnic i podobieństw międzykulturowych
- ✓ By zwiększyć świadomość emocji jakie wywołują konkretne sytuacje międzykulturowe
- ✓ By praktykować nawyk systematycznego rozwoju swoich kompetencji.

CO TO JEST?

- ✓ Zbieranie własnych zadziwień, zaskoczeń, intrygujących sytuacji i codziennych obserwacji podczas wyjazdu
- ✓ Zapis, zmieniających się często w czasie, interpretacji i ocen międzykulturowych incydentów

JAK?

- ✓ Krótko: zapisuj pojedyncze obserwacje, myśli, idee, pytania
- ✓ Zwięźle: nie dłużej niż 10- 15 minut dziennie
- ✓ Pisz dla siebie, nie zastanawiaj się nad stylem, gramatyką, wartością literacką
- ✓ Zapisuj na świeżo, póki dobrze pamiętasz zarówno detale sytuacji, jak i własne uczucia
- ✓ Wybierz dowolną formę: od tradycyjnego pamiętnika po blog, vlog, filmik, e-mail do znajomego lub siebie.

PO POWROCIE MOŻECIE ZROBIĆ OMÓWIENIE DZIENNIKÓW W DOWOLNEJ FORMIE (wystawa prac, wspólny blog, tradycyjna lekcja omawiająca). Podczas dowolnej formy omówienia pamiętaj, by zwracać uwagę na rozróżnienie między faktem, oceną, interpretacją i zadbać o to, żeby wybrzmiała idea porównań międzykulturowych i konkretne wymiary międzykulturowe.